

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносять: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тижні 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотаків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний деньник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.“ — З Русланових польові М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 год. по полудни. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельового ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередню засторогу.

Рекламаці лише неопечатані вільні від порта. — Оповісті звичайні приймають ся по ц. 20 с. від стрічки, а в „Надієнім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

Международне положене.

(X) Якинебудь урядові і міурядові круги і всякі міродатні чинники заповняють про „добру волю“ що до удержання европейского мира, стягають ся на овиді міжнародної політики щораз густіші і грізніші хмари. Европейський мир є поважно zagrożений. Англія веде небезпечну гру з підмогою кабінетів в Петербурзі і в Парижі. Жадоба Англії зовсім ще не заспокоєна і насичена, повага Франції вимагає ще інших „побід“ як мироканьска умова, а поражене Росії в япанській війні не дає спати державникам над Невою. Російські державники є тої думки, що повинно щось незвичайного стати ся, щоби привернути давню повагу Росії. З підмогою французких мільярдів і певна прихильности Англії, готувать ся Росія до нового великого удару.

Після векористного мира в Portsmouth переконала ся Росія, що ліпше погодити ся із своїм вчерашнім ворогом і так довершено російско-япанського порозуміння, котре обезпечило Росії плечі єї на Сході. Ціну сего помирення були приневолені заплатити Хіни з Манджурією і мабуть також в Монголією. Обезпечивши собі плечі могла Росія простягнути свої рамена на інші краї. А щоби скорше добити ся до цілі, оглянула ся за помічником. Вчерашні заваяті вороги стали через ніч найліпшими союзниками, бо Англія, котра в російско-япанській війні виступала явно за Япанцями, тепер стала союзником Росії.

З підмогою найновішого союзника забрала ся тепер Росія до „втикомірюваня“ Персії. Нещасливий край наслідком змагань Росії і Англії до удержання внутрішнього ладу втратив своєю независимістю. Після Персії має тепер прийти на чергу Туреччина. Росія давно вже звертала бачність своєю на Балкан.

Сі давні бажаня а також стара ненависть до Туреччини віджили тепер в Росії наново. Російська дипломатія тепер вважає головною метою своїх змагань, здобути свободний переїзд скрізь Дарданелі. Російська фльота тепер загвожджена на Чорнім морі. Як довго не сповняться ся се горяче бажанє Росії, не може бути она повновартним союзником.

Легко се зрозуміти, яке значіне має осягненє свободного переїзду скрізь Дарданелі для европейської політики. Тоді Росія панувала би над цілим Середземним морем від Дарданелів, а Англія від Гібральтару і Мальти. Зєдвинені фльоти держав потрібного порозуміння (Англії, Франції і Росії) на случай якогось спору Італії з одною з тамтих держав привелили би Італію піддати ся їх волі. Австрійська фльота за слаба, щоби могла помогти Італії, а німецьку флоту замкнулаб Англія на Північнім і Балтійським морі так, що не моглаб поспішити на поміч проти союзних держав на Середземнім морі, бо французка і іспанська фльота не допустялиб німецької на Середземне море.

Коли Росія приготувляла ся до япанської війни, уміла она дуже зручно обезпечити ся проти можливого посунаня Австро-Угорщина на Балкан. Мірштегський договір був мастецьким ділом російської дипломатії. Гр. Голуховський не доцїнив усеї досяглости сего договору, котрий вязав руки Австро-Угорщині. Але замість, щоби взаємини наші з Росією стали приятнішими, наша монархія дожила сего, що підчас прилуки Босни побіч Англії стала Росія найзаваятійшим ворогом нашої монархії. Не пора вже над минувшим роздумувати, але наші державні керманічі повинні би взаємини монархії з іншими державами так упорядувати, щоби привернено знов давні мирні відносини з Росією. Треба усу-

нути всі перепони і довести до таких політичних взаємин, котрі би відповідали найліпше нашим інтересам.

Теперішній міністер заграи, справ гр. Берхтольд, котрий підчас свого побиту в Петербурзі мав нагоду лично ознакомити ся з тамошними відносинами, положить великі заслуги около монархії, наколи доведе до уладженя мирних взаємин між Віднем і Петербургом. Доси має наша монархія двох союзників, Німеччину і Італію. Німеччина має багато сильних справ з нашою монархією і тому она є певною союзницею Австро-Угорщини.

Однак в Італію зовсім инакше. Вправді загально відомо, що тридержавний Союз дає великі користи Італії, особливо тепер та що Італія в тім союзі має рівнорядне становище, а в інших союзі булаб меншеартним чинником. Сей останній погляд має певне оправданє, однак Італія є передовсім морською державою і тому потребує союзників, котрі би в пригоді їй могла стати на морі з підмогою. Франція є союзницею Англії, а від сеї зяво зависимі Іспанія і Португалія, а Росія є третюю союзницею. Німеччини не потребує Італія боїти ся, ані на морі, ані на суші, а Австро-Угорщина не має причини починати війну з Італією, як довго Італія не дає до того поводу. Італія має чого боїти ся лише від морских держав (тридержавного порозуміння), котрі в союзі з залежними від них державами на піренейським півострові особливо по осягненю Росією вільного переїзду скрізь Дарданелі опанували би зовсім Середземне море.

Все те стає невним доказом, що Італія не в тридержавнім союзі, а в тридержавнім порозуміню може мати підпору і тому Італія змагає тайними умовами обезпечити собі

приятель тих держав. Із сего не виходить однак, щоби Італія мала займати вороже Австро-Угорщині становище. Навіаки; однак она не є природною союзницею нашої монархії, бо природними союзниками Австро-Угорщини є Німеччина і Росія, а трицїсарський союз давав би найпевнішу поруку европейского мира. Супроти такого союзу були би західно-европ. держави безсилними, а змаганя Франції до відокремленя Німеччини були би зовсім безвиглядні. Франція яко мільярдвий віритель Росії не могла би прикладати руки до підприємства, котре би загрожувало єї мільярди, англійська фльота була би безсилна без війск французких і російских, а Італія не важилаб ся в таких обставинах розпочинати війну з Австро-Угорщиною. Тимто на щирих основах опертий союз між трема цїсарствами був би найпевнішим заборолом европейского мира.

Допись з Самбірщини.

(Радикальний рай в Берегах. — Читальня „Прогресса“).

Читаючи в дописах Вашої часописи з різних сторін радикальні цвіткы, хочу дещо докинути з радикального раю, який розвів ся в Берегах, повіту самбірського.

В падолисті, минулої осени, устроили аранжери радикальної Січи курс пожарничий. В першім дни того курсу — хотіло фатум — погоріла стодала господаря П. Кислевича котрий був колись товаришем Січи, однак придививши ся єї красним стремлінням, дав знати ногам! Злі язвкы різко лепечуть про се; навіть було безіменне донесенє на 5-літню

I. Поталенко.

Баба вмїшала ся.

Переклав **

(Дальше).

Івга Лободиха і її дочка Ганна були з найкрасшої сторони звисні в цілім селі. Колиб Творець не сотворив їх бабами, про них говорили би те саме, що говорили про Моргунів, т. є, що они живуть з собою як найкрасше. Але що они були бабами, то сему ніхто не вірив, хоть оно було так, а батюшка нікому не сказав їх на примір. Таке вже переконанє утвердило ся і нічим єго не усунеш, що коли дві баби живуть разом, то що найменше сварять ся з собою три рази на день і видрапують одна другій очі. Але про Івгу і єї дочку Ганну можемо сказати в повним пересвідченєм, що нічого подібного не було. Івга поводити ся з Ганною ласкаво, як тільки може поводити ся мати, що на всякі способи потакувала їй в маленьких примхах, які, щоби ви їй не сказали, є у кожодї жінки. Ганна поважала Івгу, старала ся, а привайменше вдавала, що слухає її у всім і жили они досить мирно.

З Данилою та біда лучила ся ще літом, коли він косив просо на своїм куснику. А треба було, щоби таке зїшло ся, що поруч Моргунового поля було поле Лободихи і щоби саме в ту пору Ганна полола свій баштан (город з яринами). Данило косив оден, а Ганна полола одна. Коли до сего додамо, що Данило був парубком рослим, сильним і з себе гарним, а Ганна у всім тім була єму під пару, то стане ясно, що роман був неминучий. І тут

між полем проса і баштаном они відкрили одно другому свої серця і порішили побрати ся. Хочете знати, як они се зробили. Та цілком так, як се звичайно робить ся і як у всіх романах описано.

Але раз Ганна явила ся на баштані затревоженою.

— Ох, Господи! Або може мені так здавало ся! — промовила она.

— А що, моє серденько? — ніжно запитав Данило.

— Пішла я нині на річку за водою, а мами дома не було. Іду назад, з ведрами на плечах... Іду мимо нашого города. А на нашім городі, знаєш, три грушкы і дві старі яблонки ростуть. Ріджу я, що під яблонею на камені (там величезний камень лежить) хтось сидить. Приглядаюсь — двох, ще дивлю ся — моя мати і твій батько! І твій батько моїм матери на руку на плечі поклав, та так залюблено глядять їй в очі... Ох ти, Боже мій, подумала! — А що, як они загадали побрати ся, що з нами тоді буде?

Після сего почали они уважнійше приглядати ся поведеню своїх стариків і вкінці прийшли до пересвідченя, що там щось задумує ся. Але в тім самім часі не уїшло їх уваги, що і за ними немов би почали стежити. Одним словом, до вересня вже витворили ся явно дві партії, яких інтереси були противлежні, і як ви бачите тепер самі, все те вийшло звідси, що в справу вмїшали ся баби; а з сего слідує, що тут виною всього була нечиста сила, яка не могла була дивити ся на мирне житє двох родин, кожодї з окрема.

Але якже се стало ся, що Антін влюбив ся в Івгу? І чим она єго приворожила?

О, не говоріть того, бо на се можна би

відповісти вам дуже багато. Але ми скажемо лише одно: в Івги було багато прикмет. Не кажемо вже про те, що она була так славною задля своїх господарских способностей (подумайте: без мужа она девять літ вела вірцево своє газдівство), але також як жінка уявляла собою багато интересного. Предсеї їй було всего яких небудь сорок два роки, а чи се багато? А при єї здоровлю і енергії, вдачі, їй не тяжко було задержати свої чари. Я не стану описувати вам її виїшого вигляду, скажу лише, що колиб ви стрїнули її на улиці, то самі, коли ви мужчиною і коли би ви не йшли під сою хвилю під руку з вашою женою, ви, на певно, кинулиб хоть підирцем в її сторону оком і сказали би: „а їй Богу, гарна жінка!“

Тепер зрозуміємо, чому серце Антона Моргуна нашло ся в полоні у Івги Лободихи.

І ось, коли наспів конець вересня, час, в якім починає ся весільний рух в селі, — в двох хатах — Моргуна і Лободихи — такого самого рода рух невисказано збільшив ся з причин, легко зрозумілих. Ні отець з сьном, ні мати з дочкою ані слівцем про те не говорили, і коли би ся хто слитав, до чого все те доведе, і чим оно скінчить ся, то ні одно з їх чотирох ни могло би відповісти на се питанє. І як відповісти на него? Тут всьо було в руках судьби. Антін не хотів сварити ся з Данилом а Івга цілком не бажала розходити ся з Ганною. Тому кождий рішив у своїй душі: „як Бог дасть! що буде те, буде!“

Минуло вже три дні з тої пори, як Антін був у батюшки. Се був той самий день, коли він рішив післати сватів до Івги. Раху-

нок єго був простий. Коли свати будуть в Івги і дійде до порозуміння, то зараз всі баби цілого села розтрублять про се — і справа буде скінчена. Що зробив з довершеною подією? Данилови після того віяково буде, посылати сватів до того самого дому, де були вже батькові свати і де батько по слові. Не будеж він робити скандалу на ціле село. В сам час і батюшку повідомлено.

Точнісенько такий самий був рахунок в Данила. Ріжниця була та, що він своє сватанє визначив о два дні пізнійше. Однак і Данило і Ганна були дуже чуйні в ті останні дні і ні оден хотьби дрібкы підворілий рух Антона та Івги не уїшов їх уваги.

Була шеста година вечером, коли Антін надягнув великі чоботи, помазавши їх перед тим чистим догтем і нову свиту, вийшов з хати і направив ся до воріт. Данило сидів тоді на присіп, що виходила на подвірє.

— Кудя се ви, тату, зібрали ся? спитав Данило.

Він майже вже догадав ся, що батько йде не инакше, а збирати сватів.

— Я? Та так... Тут до сусіда... до Дмитра Псюка... Діло маю! відповів Антін, стараючи ся задержати простий і незаклопотаний вигляд.

Чогож ви надягнули нову свиту?

— Свиту? А чогож она лежати буде? Не вік же їй новою бути!

— Гм!.. Так і я з вами піду, батьку! В мене є також діло до Псюка!..

І Данило підняв ся.

(Конець буде)

дитину погорівшого(!), хотів она критичного хвилі бавила ся на обійстю тестя потерпівшого господаря, котрому мало згоріти необезпечених 4 коши пшениці, — 6 кіп жита й сіна коло 10 фір. По 3 днівним курсі відбуло ся віче, потім представлено а на закінчене угощене в місцевім склепі. На другий день по сих подвигах одна поважна господиня в сінях сего склепа ридас, заводить під небеса: „Бодай Бог скарвав, вже хіба не остане ми ніг і чобіт вирвати звідси чоловіка вічно запомореченого! „Серед тих благословеньств знімає власне оден паробок з над ганку сего склепу вивішену синьо-жовту флягу!

Щоби той рай міг краще процвітати, виймає „Гром. Голос“ з своєї питомої оранжерії цвіткі і прикрашує ними місцевого пароха о. Мельника в роді таких епітетів, як паршива віця, біснотатий вуїт, москвопольско-жидо-філ. От і недавно в ч. 2. з 10. січня 1912. удостоїв ся той священик назви: замотелачений, довгоносий, піп з дірливими кишнями, хотів зараз наводити ся подію, як то піп здер з бідного зарібника за похорон его жінки 18 корон. на заплату котрих запродав бідолаха свою дитину на службу в сусіднє село. Словно: піп-людод! Тимчасом самі радикальні товариші і покривдженій — врочи — зарібник обурили ся на ту брехню, священик взяв за відправу похорону з парастасами, евангеліями, подякованем аж 12 корон, котрі оферував сей зарібник добровільно „без торгів“. А той сам бідний зарібник переминув, як кажуть люди, вечерами через цілий час хвороби жінки в склепі, заливаючи жаль за нею, може в четверо тільки, що дав священикови.

А милосердні товариші, чомусь не порадили тому зарібникови, аби він не сидів вечерами в склепі, тільки аби шов до дому і подав води хорій жінці. Аж по смерті пожалували небіжку!

Які то ті пани химерні оборонці бідного! От приміром піп вибрав на старшого брата при Церкві одного „бідного“ — хотів чесно і працювото; за то дістав в безімненім письмі упімнене: чи не було в селі інших „ліпших“ людей? і погрозу дістав: що буде крик! і справді счинив ся крик у висше наведеній дописи „Гром. Голосу“ в обороні „бідака“!

Деякі діячі оборонять бідного мужика так, що позабавляють его послідного майна, яке ему зістало, віри і совісти, аби остав голий і дикий! Чи то має бути вершок новітної культури?! Кажуть нам фізіологи, що перед міліонами і міліонами літ мав бути чоловік на дикім степені. Тут мимоходом випадас за примітити, що деякі „учені“ шафують міліонами літ, яко добрий господар: половиою. І то справді дуже вигідна річ: коли бо неможна ватолкувати якого явища і дійти по натиці безпереривно до его початку (а не хоче ся признати авторитету Висшої Сили), то найліпше віднести початок на міліони літ, а слухачі переняті повагою ученого наївно приплещують: правда! так! так! Оно виходить на то, як тато оповість дитині якусь байку, а дитина з цікавості спитас: а коли то було? Го! го! сину — кликне тато: то дуже давно, то було, як ще жили люди з одним оком. Мій Боже! Поцож той чоловік міліони літ мучив ся, переходив так тяжкі фази життя, боров ся то з буйними елементами природи, то з дикими звірями? поцож тільки борби межі самим людством, поцож тільки терпіння і змаганя до красної долі? чи на то, аби той чоловік по міліонах літ знову зістав дикуном?!

Але вернім ся до епітетів „Гром. Голосу“.

Не знати, чи надаване прізвисько попови, належить до способів оборони бідного, чи до висшої культури дописців?

Деякі люди в селі дивлячи ся на ту правду радикальну кажуть: так оно вже зогидило їх, то уїдане і глузоване з церкви, віри і попа, ми би хотіли щось учути і прочитати поважного, пожиточного, християнського, тай згуртували ся для заложена читальні в душі християнській під проводом пароха о. Мельника, до читаня книжок „Просьвіти“. То однак неподобало ся діячам радикальним, найпаче їх аранжерови п. Коберскому, котрий інтерпелює на загальних зборах філії „Просьвіти“ д. 21. III. 1912. голову тоїж п. д-ра Стахуру, як посьмів він прихати „до одного села“ до покутноі якоїсь хати на збори довірочні, помінаючи славетну „Січ“ радикальну, а єї читальню?, як то буде розвивати ся чи-

тальня „Просьвіти“, коли голова філії ділає против „Просьвіти“?

На то забрав голос о. Мельник і пояснив справу, що то за одно село, — то Береги — де п. Коберський взяв в монополі всю культуру! А яка то Просьвіта? Тому два літа молодіж сільска збентежена на загальних зборах читальні в Берегах діячами радикальними усунула в спосіб неправий (бо на зборах не було навіть потрібного числа дійсних членів) о. Мельника з голови читальні, а то сим підступом, що оден академик рачкував межі паробками, і коли священик вияснював свою діяльність — той же учений юдив парубків: кричи! неправда! Чи не глум то з „Просьвіти“? А якими то брошурами і книжками стали відтепер духово кормити молодіж? Ото ціла мудрість заключала ся в таких брошурах: як „Суспільність і Церква“ або „Боротьба науки з вірою“... і т. д. По усуненю священика з Читальні покликано на секретаря Читальні товариша, караного кілька разів судово і самими сторонниками давніше наївно ванаго: яко вторично знану найгіршу людину в селі! Тож недивниця, що серед таких репрезентантів „Просьвіти“ і серед лектури псевдонаукових брошур некритичні читачі набравши ся таких мудрощів, мають так милый позір, що якби їм дав добру сукату палицю і капелюх з широкими кривами та зустрівув ся з ними хто незнакомий десь під лісом, відай з далека ще дав би драпака!

(Конець буде).

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

Політичний огляд

Австро-Угорщина.

Перед виборами до віденської ради міської. Вже не багато днів ділять жителів міста Відня від виборчого речинця до громадської ради. Не без інтересу буде також для наших читачів познакомити ся з вагою сих виборів передовсім тому, що при сих виборах покаже ся сила католиків і ліберальних живел в сій доси маркантно католицькій столиці держави.

Віденська рада числить 165 членів; в першім, другім і третім колі вибирає ся по 48 членів, а в четвертій останних 21. Доси мали в своїх руках християнські суспільники, зглядно на християнсько суспільну програму вибрані радні, 143 мандати так, що радні з другого і третього кола всі були членами християнсько-суспільного сторонництва; в першій колі було 33 християнських суспільників а в четвертій 14. Ліберальні сторонництва не мали ніякої сили; було їх всего 15 в першій колі, коли не числять 7 соціалістів, вибраних в четвертого кола.

Вправді надходячі вибори не відносять ся до цілого складу віденської громадської ради, лише до 78 членів, яким вигасли мандати і то 21 з четвертого, а 47 з другого кола, але судячи по настрою, викликанім демагогічною агітацією лібералів, а передовсім соціалістів будуть они дуже займаючі. З 87 остачючих в силі мандатів мають християнські суспільники 72, а ліберали 15 членів.

Треба однак знати, що не всі 72 члени полишили ся вірними християнсько-суспільній програмі; деякі з них стали ренегатами і побільшили число лібералів до 19. Отже при християнсько-суспільній програмі стоїть все таки непохитно понад 68 членів. Щобиз знову осягнути кваліфіковану більшість, мусять осягнути християнські суспільники в надходячих виборах найменше 32 мандати, бо до ухваленя важніших внесків треба призову поперх 100 членів.

Всі ліберали, від німецьких націоналів почавши, а на соціалістах скінчивши докладають всіх сил, щоби побідити християнських суспільників при виборах і недопустити до утвореня кваліфікованої більшости. Ходить голвно о се, щоби відобрати християнським суспільникам 30 мандатів в другім і 14 мандатів в четвертій колі і то в виборчих округах: „Währing-y“, „Leopoldstadt-y“, „Landstrass-y“ і „Josefstadt-y“.

Ліберали і їх соціалістичні трабанти знають дуже добре, що з сильною християнсько-суспільною організацією не так легко

боротись, а вже таки не можливо устоятись в отвертій і чесній борбі міжнародному соціалістичному оружю: насильства, лайки і підлої брехні. Що лише злого єстувє на сьвітї, се, після соціалістичних ревунів, бере свій початок від християнських суспільників. Невідрадне фінансове положенє держави, загальна дорожнеча і т. д. се, кажуть соціалісти, стало ся з вини християнських суспільників взагалі, а їх одностумців в віденськїм магістратї з окрема.

І якже бороти ся супроти таких нахабників?

Та все таки на віденських християнських суспільників і їх борбу з масонською навалю звернені очі всіх католиків австрійско-угорської монархії. Іє надїя, що сї передовї ряди австрійського католицизму славно оборонять віденську католицьку твердиню: магістрат і своєю сьмілою борбою додадуть енергії всім добромислячим людям в Австрії.

Розвязка угорського міністерняльного пересилєня. Новоіменованій предсїдник Лукач утворив новий кабінет. Сам предсїдник обняв теку внутрішних справ і міністерство а latege; теку скарбу поручив Телешкійому, б. секретареви в міністерстві скарбу; міністром Хорватії зістав тайний радник Йосінович. Решту тек обняли члени останного кабінету Куєна. Істну міністрів переслано вже до кабінетної канцеларії. Вчєра відбуло ся вже засіданє ради міністрів під проводом Лукача. Сими днями виїде новий предсїдник до Відня.

В програмі діяльності нового кабінету стоїть на першій місці здійсненє виборчої реформи до угорського сойму.

Заграниця.

Італійско-турецка війна. Замішанє, яке викликало в цілій Европі бомбардованє Дарданелів, не проминає, противно веде до що раз більшої тревоги. Богато пароходів, що мало виплисти на Середземне море і до архіпелагу, остало в портах. Телеграфічні сполуки з архіпелагом і азійським побережем перервані; поштову службу обняли анатольські залізницї. Італійці перетяли каблї між Дарданелами і Тенедом, Лемном і Солунем. Сполука між Лемном і азійським побережем йде дорогою оптичного телеграфу.

Сей непевній і тривожній стан купили Італійці — коли вірять словам турецького комєданта Дарданелів — ціною двох своїх кораблів, які стали неспосібними до дальшої акції.

Однак найнебезпечніше під сю пору для загального мира є те, що з італійско-турецької війни бажає користати Росія. Хоч урядово заперечено зі сторони Росії про які небудь ворожі наміри супроти Туреччини, однак доказаним є, що між Росією і Італією є порозумінє що до згідного діланя в напрямї зневоленя Туреччини до заключеня мира. А Туреччина навіть не думає про мир; і в сїм власне основує ся ся небезпека для європейської політичної рівноваги.

Ворохобня в Фезї. Парискі дневники стверджують, що ворохобня в Фезї була систематично підготовлена війском султана. Французкий представник в Фезї має відповідні інформації. Вже кровавий напад на французького інструктора дня 9. с. м. доказував, що Мароканці ладять ся до ворохобні. Ворохобня вибухла в середу рівночасно в ріжних відділах султанських війск, що доказує, що панувало порозумінє і ділано після обдуманого плану.

Французкі інструктори о стільки завинили, що не здавали собі справи з відмінної психології Марокканців, бо треба було при організації марокканського війска поступати дещо оглядніше і свобідніше, ніж се робили французкі інструктори. У всякїм случаю військове положенє Франції в Марокку є дуже добре, бо Французи мають в західнім Марокку 16.700 жовнірів європейських і 7.500 кольовіальних жовкірів.

Рівнож в інших частях Марокка населєнє ворохобить ся. І так збунтували ся племена Уджу і напали на Французів. В Фезї збунтувала ся навіть поліція. Султана доси облягають в его палатї.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Терентія; римо-кат.: Войтіха еп. — В середу: руско-кат.: Антипи; римо-кат.: Григорія.

— 3 подорожни архієпископа Карла Франца Йосифа. Із Станіславівщини пишуть нам: Коли достойний архієпископ при особливо сприяючій погодї виїхав дня 14. цвітня рано із Калуша, витали его найкрасше села станіславівського повіта як Боднарів, Майдан, Павелче, Пасїчна, Угорники. Оригінальна була брама триюмфальна в Боднарові, прикрашена рускими хоругвами і гербами з написом: „Витай нам Достойний Архієпископ“ — та замітна тим, що живі ялиці лучили з обох боків убрані смєрчиною та цвітими ворота, при котрих повитали архієпископа дві жінки в старошляхоцькій ноші з синьо-жовтими лентами. По привітній промові начальника громади, архієпископ видячи в руках начальника хлїб і сіль, запитав ся з усьміхом місцевого пароха: „Soll ich dies Brot und Salz mitnehmen? На то відповів парох: „Das ist eine solche ruthenische Sitte beim Begrüssen“. Подїлувавши з рук священика руского діскоє а покроплений лат. місцевим священиком дав знак до відходу, на котрий обі жінки в лєнтах отворили ворота серед співу: „Христос воскрес“. Відтак йшов архієпископ, користаючи з пречудної погоди, майже до Майдану пішки, де рівнож гарно привитало его місцеве населєнє — хлїбом-солею, але прибраною гарними писанками. Ввічливий архієпископ попросив о писанки та подякувавши за привіт, рушив в дальшу дорогу, де відтак витали его в Павелчу, як було описано.

о. В. А.

— Релігійно-наукові виклади для офіцїрів. Як звїсно, кілька днів перед великодними святами відбули ся релігійно-наукові виклади для австрійських офіцїрів. Виклади ті стрїнули ся з прихильностю. Сєго року відбули ся они вже в близько 50 гарїзонах при великій участі офіцїрів. Голвно у Відні участь була дуже громадна. В трох днях 26, 27, і 28. марця брало в них участь більше як 500 офіцїрів, між ними видно було двох архієпископів і міністер війни, шефів міністерства війни і многих інших військових личностей. В тих викладах брали офіцїри участь не зі службового приказу, але добровільно, однак мимо сєго накинупли ся на них много соціалістичні часописи.

— О маршалїєску булаву. В суботу явили ся у краєвого маршалка гр. Ст. Бадєного члєни краєвого Видїлу з просьбою, щоби не уступав з достоїнства маршалка. В імені всіх промовив найстаршій віком п. Опішкевич. Гр. Бадєній подякував їм за їх крок і означив, що ему се є тим більше милым, що прийшли до него ті, котрі мали найбільшу нагоду бачити его діяльність з близька. Голвною причиною, казав, его резігнації є лихий стан здоровля, який не позволяє ему сповняти свого уряду так, як доси старав ся. Впрочім хвора є того рода, що може перейти в острый стан кожодї хвилі а навіть і при скликаню сойму, так що не позволила би сповняти ему обовязків. Резігнацію внїє по точній надумї і в пересьвідченю, що дальше задержанє в его руках такого достоїнства, при лихим здоровлю, не лежить в інтересї краю. На просьбу члєнів краєвого Видїлу, щоби цофлув свою резігнацію і піддав ся на разї довшому ліченю, гр. Бадєній відповів, що ті слова добре розважить, а поки що не може нічого певного сказати. Однак вже в тій хвилі мусить означити, що дальше держанє маршалківського пересилєня не лежить в інтересї краю і его адміністрації.

— Комічна статія в „Галичанїн-ї“. Наївно зарозумілий др. Глєбовіцький, б. посол держ. ради, оповіств в „Галичанїн-ї“ в справі „Народного Дому“ пїсьмо до Монарха. Очевидна річ, „Галичанїн“ старає ся такими статіями довести до сего, щоби его ніхто на серию не брав. Лист Глєбовіцького так само безграмотній як листи селян до цїсаря з ріжними наївними просьбами.

— „День цвітїв“ у Відні. В суботу уряджено в Відні „день цвітїв“ на цілі захоронїї для бездомних, також на кілька санаторій для хорвх на груди. По улицях продавали панї варкїзл. Продали їх коло двох тисяч. Вчєра відбулась в тій самій цілі квеста в Пратєві і на перегановїї площї в „Freudenau“. Перший наркїз вручила цїсарєви княгиня Кроєа. Дохід з „дня цвітїв“ вносилв 300.000 К.

— **Зміна власності.** Кн. Андр. Любомірський набув від бар. Ромашкана містечко Городенку з філярками за 9 мільонів корон.

— **Новий тип армат.** В австро-угорській армії відбувають ся проби з новими арматами з нікелевої сталі калібру 10 мм. Стрільно з сих армат при збільшеній початковій швидкості, по рушає ся по більше плоскім ніж доси лукови, в наслідок чого т. зв. поземий стріл буде мати збільшену вагу.

— **Зиск на срібній валюті.** Теперішні держави покривають свої видатки виключно майже з податків, що обтяжують страшно зарібкову працю, консумцію і власність горожан. Рідко коли лучає ся, що до державного майна вплине значнійший дохід, котрого не почує населення. Такий випадок, чисто „даровий“ дохід дістануть тепер австрійські і угорські міністри скарбу в такий спосіб: На основі ухвалення обох парламентів, срібна валюта має бути побільшена о 100 мільонів нових коронівок і о 25 мільонів двокоронівок (в квоті 50 мільонів корон), або разом о 150 мільонів корон. Потрібну скількість срібла на ту ціль возьмуть оба міністри скарбу з засобів державного Банку, а заплата за се банкнотами. Ті банкові засоби срібла складають ся головню зі стягнутих старих срібних ренських, котрі мають о много більшу скількість чистого срібла, чим теперішні коронівки і давніші двокоронівки. Іншими словами на вичеканеня тих 150 мільонів нової срібної австро-угорської валюти в одно- і двокоронівках обі держави потребувати муть чистого срібла лише за 112 і пів мільона корон. А що возьмуть на ту ціль з Банку 150 мільонів корон, вістає їм ще срібла за 37 і пів мільона. З сего срібла мають бути вибиті також т. зв. „талари Марії Тереси“, що, як звісно, є все ще головним грошем в Абисинії, в сусідних африканських краях, полудневім Єгипті, а навіть денеда на Сході. Від чисельних коштів чеканеня тих таларів — лишаєсь для держав Австрії і Угорщини чистий зиск близько 20 мільонів корон — для Австрії 13,6, для Угорщини 5,8 мільонів. З того видно, що держава може часом заробити і на своїй монеті.

— **Град в цвітні.** Вчора по полудні і нині перед полуднем при сильнім північно-західнім вітрі падав рісний дрібний град у Львові і в околиці.

— **Зеліничі обманці.** Ще не скінчено слідства проти ватаги зеліничих обманців кондукторів, а вже виходять на яву другі обманці. Іменно підурядник на північній зеліничці М. Воссальо брав від робітників гроші, обіцяючи їм за се прийняте до служби. Заплата була не раз дорога, бо доходила і до 100 корон. Однак видно не пощастилось протекторантові, бо нехотячи вліз в „тверді руки“.

— **Обман на 10.000 К** З Відня доносять: В австро-угорськім Банку доквано оноді сьмого обману. До каси прийшов якийсь мужчина і попросив, щоби ему змінити сто 100-коронних нот на 1000-коронів банкноти. Незнакомий приніс гроші в пачці. Касиєр, думаючи, що саме ту пачку видав перед кількома годинами одній із сторіж, сейчас виміняв пачку після бажаня. По отвореню пачки показало ся, що всі ті 100-коронів банкноти були фальшиві.

— **Борба з грузлавою.** В суботу замкнено в Римі міжнародний зїзд в справі грузлавки. Слїдуючий зїзд відбуде ся в Лондоні.

— **Зі страху перед війском.** Стверджено, що багато пописових в Росії, переважно жидів, щоби не служити при війску, пробивало собі слухаву болону одного уха. Щось подібного замітали війскові власти в Галичині. Іменно при бранці пописових з околиць містечка Добромилля замічено у многих пописових певного рода скривлене хребтового стовба. Стверджено, що є се найімовірнійше штучне окалічене, щоби бути неспосібним до військової служби. Цілою справою завяла ся спеціальна судово-лікарська комісія. Догадують ся, що таким фабрикованем калік займає ся в околиці Добромилля якийсь жєбрак-фаховець.

— **Протиугорські демонстрації в Білгороді.** Вчора прїїхало до Білгороду 150 студентів загребського університету на цілий тиждень. На їх прийняте вийшли на зеліничий дворець всі студентські товариства співацькі, Соколи, як також великі юрби народа. Як лиш віхав поїзд на білгородський дворець, музика заграла хорватський гимн. Сербський студент Пеліванович прийняв гостей короткою промовою, при чім додав, що останні відносини в Хорватії причиняють ся до тим сильнійшої приязни Сербів з Хорватами, бо одні і другі пересвідчать

ся, що мусять збратати ся, щоби ставити чо-ло гнобителям. Хорватський студент Барисевич виявив радість в причини прїїзду на вільну сербську землю, почім серед одушевленя товпи поцілував ему поданий сербський прапор. Музика заграла знова хорватський гимн, а співацькі товариства відсївали патріотичні пісні. Відтак уряджено похід під палату короля, де відсївано сербський гимн. Король Петро вийшов на балкон разом зі своєю родиною і подякував за овацію. Привитано его бурливими окликами: „Нехай жив полудневий словянський король!“ До другої манїфестації прїїшло під університетом. Білгородска печатка привитала дуже сердечно прибувших і приписала їм відвідинам велике політичне значенє.

— **Як в Росії радять собі зі страйками?** З Петербурга доносять, що число застрілених підчас страйкових заворушень в полочкарній золота коло Іркутска вивосить 270 осіб, в тім 5 жінок.

— **Убийство.** В Жабю доквано сьми днями страшного убийства на особі заможного господаря 47-літнього Ник. Кішмошчука. Убийства доквано 38-літній Ф. Петрук імовірно в порозуміню зі своєю любовницею, своєючкою убийтого, Е. Кішмошук, котра жертву убийства заманила до своєї хати. К. убито підчас сну ударами топором в груди. Убийник утік в гори, де укритває ся до сего часу перед жандармами.

— **Нова партія в Росії.** В Петербурзі появила ся програма нової партії, званої „козацькою“. Партія видає свій орган п. н. „Голосъ козацтва“, не є ані „лівою“, ані „правою“, ані „середушою“, є простою „козацькою“. Її програма така: Піднесенє матеріяльного добробиту козацтва, розвиток козацької самоуправи дорогою культурної освіти до останних меж, збереженє вольної незалежності сили козацтва, вкїнци відродженє козацьких ідей.

— **Летична катастрофа.** З Вердун доносять: Летун поручник Вільдєбрагі упав зі значної висоти і погіб на місці.

— **Богатство Франції.** Від часу до часу завдають собі статистици трудю обчисленя богатства т. є. цілого майна поодиноких держав. Пороблено вже такі обчисленя для французької, англійської і німецької держави. Певно, що при таких майже невимірних сумах мусять лучати ся похибки, незрівнає на тисячі мільонів, та все таки приблизно можна собі з сих обчислень уявити матеріяльний стан дотичної держави.

У французькїм творі: „Теперішні фінанси“ оцінює якийсь Ал. Наймарк перед кількома роками майно Франції на 225—235 мільярдів франків, з чого на цїнні папери треба вилучити около 90 мільярдів. Перед якими 10 роками обчислив проф. А. Фовіль в „Revue Economique“ цїну приватної власности Франції на 2000 мільярдів. Независимо від сих обчислень оцінює французький державний економіст Е. Тер майно Парижа на 16 мільярдів, але розуміє в сій цїні лише вартість всіх будівель і земської міської посїлости. Тер звертає увагу на факт, що торговля і промисл у Франції в порівнаню з торговлею і промислом в Німеччині значно підупадає.

Після него вивосило майно Франції в 1892 році 243 мільярди, а в 1908 році 287 мільярдів, значить протягом 16 літ побільшило ся лише о 44 мільярди. Прїїрїст сей не основує ся на побільшеню природних богатств краю, лише головню на здобутках французької біржі, яка числить між своїми довжниками майже всі європейські держави так, що сема часть національного майна Франції є в чужих руках. І в сїм саме лежить легкий, але й непевний зарібок Французів.

— **Гадюка в школі.** В народній школі в горішній Тузлі, в Боснії, став ся тїмї днями страшний случай. До салї шкільної всунула ся велика змія і сховала ся під лавкою. Один хлопець випадково зачепив змію ногою, тоді подразненє звїрля вкусило дитину в ногу. Прочі хлопці перелякани, в першій хвилі не рушили ся зі своїх місць, а Ідовита гадина, повзаючи під лавками покусала ще 12 хлопців. На страшний крик дітей вдало ся вкїнци учителям убити гадюку. Зараз прїїбул лікар, однак мимо сего трое дітей, затрованих їдїю померло.

— **Синій діамант.** З кораблем „Titanic“ пішло на дно моря багато дорогоцінностей, а між ними найціннійший доси т. зв. „синій камінь“ загальнозвїсний — як говорять — з сего, що завсїгдї привносив нещастя своїм властителям. Першого єго власника турецького султана позбавлено престола. Пізнійший і

спанський жид Габід, утонув. Марія Антонїя, французка королева, котра була опісля єго властителькою, віддала голову під гільотину. Її спадкоємицню кн. Лїмбаль рознесла на кусні товпа в Парижі. Амстердамський ювілер, в котрого руки дістав ся пізнійше сей діамант сповнив самоубийство. Останнім властителем того „нещасливого“ каміня був містер Maclean з Вашингтона, котрий набув єго перед трема місяцями. Вертаючи до Америки кораблем „Titanic“ пішов на дно моря разом з „фатальним“ синім діамантом. Так привайменше оповідають в Лондоні. Тепер забобонні людці будуть мати спокій з „синім камінем“.

— **Хто бере при купні купон Р. Т. П.,** спонукує купця до зложеня малої жертви на цілі Товариства.

— **Кінематографи.** Незвичайно скорий розвій кінематографів, які з дня на день повстають по більших і менших містах (у Львові є їх 11) і прїїмають тисячі публіки, відданої фанатично тим сценам, з другої знова сторони щораз живійші протести многих людей, котрі борються їх з засадничих причин, насунува гадку скликания анкети для виказаня додатних і відємних сторін кінематографів. Анкета ся дала обильний матеріял в поглядах многих визначних одиниць.

Евг. д'Альберт виступає за єствовавем кінематографу, признаючи єго додатний вплив до ширеня культури і поучуваня ширших верств в обсягу деяких наукових питань. За те заявляє ся проти сензаційних сцен драматичних, яких нездорове і злочинне тло впливає дуже погубно на молодіж, затроюючи єї фантазію і призвичаюючи до найбрутальнійших сцен життя. Подібно заявляють ся удержанєм кінематографів Петро Альтенберг, Альфр. Капус, Фр. гр. Кольоредо-Мансфельд, член австрійської палати вельмож, Георг Feudean.

Проти кінематографів, якими они нині є, висказує ся рішучо Альб. Франкфуртер, генеральний директор австрійського Лойбда в Триєсті. По єго думцї є они розсадничом морального зіпсутя, проти котрого належить виступити так само енергїчно, як проти порнографічної літератури. З другої сторони не виключає можливости, що кінематографі, ведені відповідно, могли би бути знаменитим середником до ширеня культури.

Подібно висказує ся Ферд. Грегорі, інтендент театру в Мангайм. Він каже, що се, що бачив на кінематографічних представленнях, відтручує єго радше від них, ніж прїїтягає.

Др. К. Гаґеман, директор театру в Гамбурзі, порівнюючи кінематографію з театрами, є пересвідчений, що они лише тоді могли би заподїяти шкоду театрам, если би давали дійсно добрі представлення. По єго думцї, кінематографі повинні звернути ся в напрямі поучаючих демонстрацій з обсягів найновіших дослідів і наукових здобутків, через що могли би віддати суспільности значні прислуги. За кінематографію висказує ся знові Фр. Ведекінд.

Кн. Ад. Любомірска, признаючи знові значенє, яке може мати кінематограф в розповсюдженю наукового знаня, домагає ся усуненя з програм кінематографічних представлень неморальних і згіршаючих сцен, а вставленя на їх місце сцен вище наведених. Звертає она також увагу на справу галицьких переселенців. Є она гадки, що представленє в кількох сценах переселеня за море, почавши від останного прощального погляду в рїдні сторони, а скінчивши на сумній дуже часто долї за морем, могло би вплинути незрівнає на тих, що нерозважно міняють своє убожество на американську нужду. Берта Сутнер заявляє ся за кінематографом.

З наведеними поглядами можна згодити ся, в кождім однак випадку, лише під умовою, що кінематографі перестануть деморалїзувати видцїв представлюванем дотеперішних неморальних сцен.

Оповідки.

— **З зеліничь.** Як давнійше, так і сего року будуть продавати особові каси на головнім дворцї у Львові та міске бюро ч. к. зеліничь державних у Львові в пасажі Гавсмана і бюро продажі білетів при ул. Косцюшка ч. 7 через літній сезон т. є. від 1. мая до 15. вересня включно знижені білети поворотні зі Львова до Янова, важні не лише на неділі і сьвята але також на будні дни. З такими білетами поворотними можна їхати до Янова

кождим поїздом особовим вертати з Янова можна однак лиш поїздами прогульковими ч. 3256 (відїзд з Янова 12.07 в полудне), 3258 (відїзд 8.07 вечером) і 3260 (відїзд з Янова 9.06 вечером лише в неділі і сьвята). Вертати з Янова до Львова поїздами особовими ч. 3252 (відїздить з Янова о 7.05 рано) і ч. 3254 (відїздить з Янова 3.12 по полудні) на підставі висше згаданих білетів поворотних не вільно. Такі самі білети поворотні і по тїй самій цїні будуть видавати ся також на стації Львів-Клепарів.

Наука, умілість і письменство.

— **Незвісні малюнки і фотографії Тараса Шевченка.** В Конотопах (на Чернигівщині) помер недавно урядник Трофімов, чоловік 75 років, який більшу частину свого життя прожив у Петербурзі, і був добре знайомий з Т. Шевченком. Після єго смерті остались три власноручні малюнки Шевченка, подаровані єму самим поетом і одна фотографія, на якій знятий Тарас Шевченко, Брюлов, Лазаревський і ще двоє осіб. На другім боці фотографічної картки підпис, написаний характерним Шевченковим почерком: „на память Трофімову, Т. Шевченко“. Фотографія розміру 13×18. Малюнки невеличкі — один приблизно 20×17, другий менший 15×13 — намальовані селіско, і уявляють один — сцену в шинку, другий щось на зразок „Сама собі господаря“, а третій — портрет власника малюнків.

— **Нові книжки.** В Києві вийшла накладом видавництва „Дїстер“ книжка І. А. Волошинського: „Дрїжджі“. Оповіданя з селянського життя. Стор. 148. цїна 1.0 коп. Се, властиво, не є оповіданє, написанє в художньою метою. Белетристичної форми вжив автор, як легкого і більш вдячного способу для популяризації селсько-господарських відомостей, овертих на науцї, та потреби кооперативних, кредитових і інших культурних інституцій на селі. Герой оповіданя, Сімон, син простого народу, одержавши агрономїчну освіту, вертає ся в рідне село, щоби власним приміром — працює і розумним словом — нести світло в темні маси селянства, поліпшити добробут і забезпечити єму на далі красше єствованя. Се тяжке завданє Сімон виконує з неохитною послїдовностю та завзятем, не спиваючись перед забобонами і ворожими виступами реакційних живел громади. Показавши на власнім прикладі всі вигоди раціонального господарства, він заводить товариську крамницю, організує касу лікарської допомоги, касу похоронну і пожарну, охоронку для дітей під час жнив, громадський магазин для гуртової продажі хліба і т. н.; поруч з сїм боре ся з пиянством, засновує на місцї монополїю читальню... Вплив єго на селі зростає до того, що громада вибирає єго на старшину.

Книжка написана із знанєм селського життя. (За „Радою“).

Телеграми

з дня 22. цвітня.

Відень (ТКБ). В суботу була у міністра просвіти Гусарєка, в присутности міністра Длугоша інформаційна парада з представниками українського клубу в справі руского університету. По обговореню загальних точок, заповіджено на найближшій час дальший хід тої конференції.

Новий Йорк (ТКБ). Гїдрографічний уряд Зєднених Держав прїїказав товариствам мореплавби, щоби кораблі шили до Америки о 180 морських миль на полудне від дороги, якою плыв „Titanic“.

Новий Йорк (ТКБ). В місті Hennesey (Оклягома) знищив вихор 50 домів. 2 особи згинули. Також в інших околиць сєї держави і з держави Кольоредо доносять, що шалїла там буря з нечуваною силою.

Білгород (ТКБ). До скупштини вибрано 80 кандидатів правительственных, 7 старорадикалів-диссидентів, 36 молодорад., 1 молодорад. диссидента, 21 націоналіста, 9 іуступовцїв, 2 соціалїстів. Відбуде ся ще 10 тїснійших виборів, при котрих правительство сподїє ся здобути 5 мандатів, так що буде розпоряджати більшостю 1 голосу.

Літопись села Несторівці (в Зборівщині).

Написав о. Іполит Барвінський
б. приходник сего села.

(Дальше).

В Несвижу знаходилася князем Каролем уфундована артилерійська школа кадетів для 30 питомців з шляхти, удержувана князем в власній касі.

Кожний шляхтич, мастиий чи бідний мав в своєю родиню привілей вільного вступу до княжого дому. В полудне, або в вечер міг він прийти на бал або до театру. Кожного дня був стіл на 60—100 осіб накритий і їдою заставлений. Крім службових чиновників жило ще в замку много женщин, резидентками званих, котрі належали або до товариства сестер і інших кривних княжих пань, або були під опікою окремих гувернанток. То були одаліські князя, котрі творили его серайль. Они при своїм вінчаню бували багато віновані і иншими свѣжими заступлені. Одна з них була званою султанкою-фавориткою.

Князь Кароль, як взагалі всі магнати, не любив книжок і умових занять. Коли ему повномочники предкладали що до підпису, кликав звичайно: Чорт побері тих, що мене писати навчили.

Князь Кароль умер 1790 р. По нім Матей Радвилл, опікун малолітнього Доминика, котрому все дідицтво припало, обняв завідателство дїбр. Князь Доминик був послїдним магнатом в правдивім змислі того слова з дому князів Радвиллів. Уже за его малолітності стопилось велике, довгами обтяжене майно. Віритель, як уже в горі згадано, держали численні села і фільварки в застави. Так і Несторівці держав якийсь Ейсмонт, котрий писав ся: „Strażnik Upitski“. Був то Литовець, а Упита місто повітве на Литві, від котрого носив свій титул. Так всі добра в Галичині положеві від Гетмана Михайла Радвилла від родини Собіських закупили, котрі простягали ся від Жовкви аж до Тернополя, на домагане віритель княжих, за дозволенем австрійского правительства постепенно бували виставлені на ліцитацію і малими панками доробкевичами не раз за підлий грїш закупили. А коби хоть ті панки тим запомогли ся і збогатїли! І то ні! Задивляючи ся на панів магнатів, шумїли і гудїли після своєї засади. Szlachcic na zagrodzie, równy wojewodzie! Клягали яко тако, доки була павщина. По знесеню підданства, не знаючи праці і ошадности, повлізали в кешеві жидів, котрі по мастностях християнських панів порозсїдали ся як голодні і жирна шаранча. По величавих палатах і замках давних вельмож, гомонить їх побідне бїм бам бум! В городах, інспектах і теллярнях, в котрих росли иноді вонні цвѣти, смачні помаранчі і ананаси, розкошують тепер єврейські присмачки: ріпа і бульба... вонїть єгипетські спеціяли: цебуля і чеснок. Що иноді предсказано Жидам в Палестині: „Прийдуть Римляни і посядуть місто наше“, справдило ся і на нашій вітчизні з приходцями Євреями. І як колись для Жидів Палестинських був час покаяня і кари, що за грїхи свої, пострадавши вітчизну, плакали і жалїли за своїм родинним краєм в неволї на ріках Вавилонських, так здає ся, приходить час і уже недалеко до того, коли Русин і Поляк за вибрики своїх предків будуть співали псалми покаяня не на ріках Вавилонських може, але з певністю коло... жидівської груби.

IV. Властитель села.

Як уже висше сказано, Несторівці з ключем Золочівским, набув Лука граф Комарницький. Яко колятор і патрон не лишив тут по собі ніякої памятки, крім що вибудував церкву, як на село, досить простору у величаву в каменя. Жив у Золочеві в замку і мав бути, як розказують наочні свѣдки, для руского обряду приклонним. Отець мій, що ходив тоді до початкових шкїл в Золочеві, розповідав мені, що его видів, як не раз привїзав до церкви на набожєнство, а навіть і апостол читав на службі Божій. Помер в Золочеві в 1818 р. і тамже спочиває тіло его. Серце его скоронене є в Несторівцях в крипті під великим престолом в церкві в металевій урні. По смерти его цілий масток роздїлив ся межі его діти. Син Роман отримав Золочів з Гростявцем. Але що був паницею і ледащицею до

найвисшого степені, продав постепенно свої, як на теперішні часи все ще значні посїлости. Тепер буквально нічо не має і ходить як останній дїд, обдертий на сором своєї родині по Золочеві, на руїнах свого павьства. Дочка одна, Христина, вийшла за муж за Комарницького (імяника) і дістала в віно Ярославичі в Монилівкою, Сервири з Яцківцями і Богданівку з Білківцями, котрі то села подїлили ся межі їх діти в той спосіб, що Яцківці і Сервири дістав син Болеслав Комарницький, Богданівка з Білківцями припала одній дочці, що вийшла за муж за Городиского, дідича в Крогульця в Чортківским окрузі, Ярославичі з Монилівкою другій дочці, що вийшла за муж за свого економа Чайковского. Болеслав Комарницький в р. 1859 продав свої дідичні села Яцківці і Сервири і купив за то місто Сасів. Продав однак небавом місто і лишив собі тільки коло Сасова фільварок і кавалок ліса, з чого побирає нужденний прихід і не як пан, але як бідак борикає ся з нуждою. Син того Болеслава оженив ся в р. 1877 з Теодорою Мазараки, дочкою тутешного дідича, Андрея Мазаракою. Із сїл дідичних Болеслава належать тепер Яцківці до Милевского, а Сервири до Розвадовского. Так само в р. 1847 Білківці належать Єронимови Сикорі, а Богданівка — Папроцкому, від котрого набув то село адвокат з Тернополя Живийский. Друга дочка графа Луки Комарницького дістала Несторівці, котрі записала тестаментом цілком чужому чоловікови на власність, імянно Андрею Мазаракому, котрий від р. 1847 є дідичом того села. Крім того поробила в тестаменті много легати, і так записала: для улущєня дотації приходів гр. кат. в Несторівцях і лат. в Озерні для кожного по 200 дукатів капіталу, від котрого кожодчасні приходники тих місцевостей річний процент поберати мають в обовязком, що року в день Луки і Луцаї за єї і єї батька душу службу Богу відправити, потім на руску капітлу 800, на Монастир Милосерних у Львові 400 дукатів, на монастир Василян в Золочеві 10.000 рублів і много инших. Митрополиті Михайлу Левичкому записала все столове срібло і начиня. На кілька осіб в своєї родині записала кожїд по кілька тисяч дукатів. Навіть і на слуг своїх памятала, хотїй їх дуже мало тримала, бо сама жила дуже ошадно. Своїй панї служачій записала 100, чи 200 зл. і побережничкови 50 р. Була то послїднїа добродїтельниця зпомеже теперішних коляторів і патронів, як то кажуть, рідкий птах межє нивїшними панями. Хотїй, як розказують, за життя мала бути двачкою, при смерти однак доказала, що не для догоджєня власних забагів посїдала і приробляла масток, але, аби ним працюючих і потребуючих запомагати. За то най буде їй вічна честь і слава. За муж не пішла, і в пізнім віці в Озерні в 1846 р. померла в домі отця тутешного теперішного дідича, де для лічєня слабости перебувала. Тїло єї спочиває на тутешнім цвинтарі в гробі означєнім поединчим зелїзним хрестом на камінній підставі. Простими деревляними штахетами обведєній. Побіч єї гробу стоїть тополя величєвої і незвичайної висоти, котра, коли час камяний памятник затре і зничить, кождому прохождому вкаже місце, де спочиває коляторка і патронка церкви і приходу, що заслужила собі на сю назву не пустою яко грамотою, але добродїйними ділами і добротою.

В горі згадав я, що Лука Комарницький помер року 1818. Той рік подав мені теперішній властитель Несторовець. Гадаю однак, що хибно. Бо отець мій виразно розповідав мені, що будучи в Золочеві в німецких школах, мав станцію і вікт у камердинера Комарницького, котрий жив, розуміє ся, як і єго пан в замку. Розповідав мені дальше отець, як дуже добре памятає смерть і похорон Луки, на котрий множество, особливо руских сьвященників віхало ся було. А що мій отець в р. 1802 родив ся, проте Л. Комарницький не міг 1818 померти, іно вчаснїше, бо тоді мав би був отець уже повних 15, котрих яко школяр німецких шкїл в жаден спосіб не міг мати.

(Дальше буде).

Оголошене

Товариства взаїмних обезпечєнь „Дністер“ в справі вибору відпоручників на Загалїні Збори.

Покликаючи ся на попереднї оголошеня в сїй справі подаємо до прилюдної відомости, що дальші виборчі збори членів Товариства взаїмних обезпечєнь „Дністер“ в цілі вибору відпоручників на Загалїні Збори тогоч Товариства відбудуть ся, як слїдує:

в Рудках дня 30. цвѣтня с. р. в вівторок о год. 12 в пол. в салі „Народного Дому“ під проводом о. М. Накловича пароха в Купновицях старих в цілі вибору 3 відпоручників із суд. повіту Рудки;

в Куликові дня 28. цвѣтня с. р. в недїлю о год. 5. по пол. в хаті Дмитра Порадка під проводом місцевого пароха о. сов. Константина Грушкевича в цілі вибору 3 відпоручників із судового повіту Куликів;

в Долинїк Стрия дня 25. цвѣтня с. р. в четвер о год. 11. перед пол. в салі Ради повітової під проводом о. Николи Білецького, пароха в Пацковї в цілі вибору 3 відпоручників із суд. повіту Долина;

в Городенці дня 6. мая с. в. в понедїлок о год. 12. в пол. в салі Товариства „Народного Дому“ під проводом посла д-ра Теофіля Окуневского в цілі вибору 3 відпоручників із суд. повіту Городенка;

в Золочеві дня 29. цвѣтня с. р. в понедїлок о год. 12. в пол. в салі Товариства „Родина“ під проводом місцевого пароха о. д-ра Стефана Юрика в цілі вибору 5 відпоручників із суд. повіту Золочів;

в Борщеві дня 29. цвѣтня с. р. в понедїлок о год. 12. в салі „Народного Дому“ під проводом п. Івана Шыманського старшого, тамошного міщанина, в цілі вибору 3 відпоручників із суд. повіту Борщів;

в Войнилові дня 28. цвѣтня с. р. в недїлю о год. 4. по пол. в старій школі під проводом тамошного міщанина п. Яця Белея в цілі вибору 2 відпоручників із судового повіту Войнилів;

в Цішанові дня 6. мая с. р. в понедїлок о год. 1. по пол. в салі „Народного Дому“ під проводом о. Северина Метеллі, пароха в Люблинцї новім в цілі вибору 3 відпоручників із суд. повіту Цішанів;

в Горлицях дня 30. цвѣтня с. р. в вівторок о год. 12. в пол. в бурї Руского Товариства педагогїчного під проводом о. Омєляна Менцїньского, пароха в Маластові, в цілі вибору 2 відпоручників із судового повіту Горлиць;

в Мельниці дня 6. мая с. р. в понедїлок о год. 12-їй в полудне в читальнї „Просвїта“ під проводом місцевого пароха о. Александра Кауцїньского, в цілі вибору двох відпоручників із судового повіту Мельниця;

в Ліску дня 30-ого цвѣтня с. р. в вівторок о год. 12-їй в полудне в читальнї „Просвїта“ під проводом місцевого пароха о. Івана Бірецького в цілі вибору двох відпоручників із судових повітів Ліско і Лютовиска;

в Ярославі дня 26. цвѣтня с. р. в п'ятницю о год. 13. в пол. в салі Товариства „Добробит“ під проводом місцевого пароха о. радн. Кипріяна Хотинецкого в цілі вибору двох відпоручників із судових повітів Ярослав і Порохняк.

(Дальше буде).

Поручає ся

Всечеснїшому рускому Духовєнству до ужитку своєю і церков:

Напівник Церковний

(Ігн. Полотнюка)

порученїй Всєсвїтл. Митропол. Ординарїятом.

Половина чистого доходу зі спродажи, призначена на цілі Руского Товариства педагогїчного.

Цїна книжки К 3 — опрavl. 4 К.
Замовлена слати до Канцелярїи Руского Товариства педагогїчного у Львові, Мохнацького 12. 376(12)

З губличної ліцитації, походячі новї меблї продають ся по слїдуючих цїнах: Сецєсийний кредєнс К 45, отомана К 26, шафи К 30, спальня К 190 і дальня К 140, столи К 9, уладжєня кавалерської кімнати К 120, плюшеві салони К 90, магонїзованї салони К 180. Крім сего чимало образів, крісел, столів, шаф, кредєнсів, канап, столиків, занавїс і фіранок. — „ДОРОТЕУМ“ ул. Лїндого ч. 7 (бічна Коперника). Порозїв за провінцїєво листовє.

УВАГА! Нашє підприємство купує і посередничить в продажї меблїв в приватних домів, в конкурсних і спадкових мас — приймає усю обстанову до переходаня. (18—30) Перша найбільша 25 покоїв богато заосмотрєна

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

заснованє при Товаристві взаїмних обезпечєнь „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічалїньє членів обмежєна до подвійної висоти удїлу.

Цїлю Товариства є удїлюванє кредиту своїм членам рілїнькам обезпечєним в „Дністрі“ від більшої літ.

Проценти від вкладок 4%, без потручєня податку рентового.

Вклады приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8 до 2 год. в полудне.

Конто в Щадницї почтовї ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вклады щадничї К 3,468.296—

Удїли членські К 341.275—

Позички удїлені К 3,916.577—

Канцелярїя Товариства створєна перед полуднем.

Розклад їзди залїзниць у Львові.

Вїдїзд з Головного двїрця до:

Прийїзд на Головний двірєць з:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи		рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
3:40	8:22*	2:45*	7:00*	11:10	Крєвова	5:50	9:00*	—	5:48	9:50
—	8:45	6:05	7:30	12:35*	Комакова	7:30	10:15	1:30*	8:25*	2:22*
—	—	5:46	—	—	Мшани	—	—	—	7:15	—
—	—	3:50	—	—	Ряше а	—	—	1:10	5:40	—
6:15	10:40	2:18*	8:46	11:13	Підволочиск	7:20	11:55	2:10*	—	10:30
—	—	2:35	8:38*	—	Красного	—	8:08*	—	10:10	—
6:01	9:15*	2:20*	—	10:48	Чернівцїв	8:05	—	2:05*	—	9:34
—	—	9:37	—	2:50*	Чернівцїв	—	—	5:52	6:26*	12:05
—	—	3:05	—	—	Станїславова	—	10:25	—	—	—
—	—	—	6:29	—	Козомлї	5:45	—	—	—	—
6:00	—	1:45	6:50	11:25	Стрия	7:28	11:40	6:45	—	11:00
7:30	—	1:45	6:50	—	Лавочного	7:28	11:40	4:25	—	11:00
6:35	9:05	3:40	—	10:40	Самбора	8:00	9:58	1:40	9:00	—
7:35	—	2:28	7:49	11:35Е	Рави р. Бруховцїв	7:33	—	1:26	8:00	—
6:06	7:22	—	—	11:35Е	Бруховцїв	—	—	—	—	—
8:20	—	—	—	6:00	Яворова, Янова	8:15	—	4:30	—	—
5:58	—	—	1:16	—	Підгайцїв	—	11:15	—	10:20	—
5:58	—	—	6:16	—	Винник	—	11:15	—	10:20	12:16К
7:50	—	2:50	—	—	Стоянова	—	10:04	—	6:30	—

Вїдїзд з Підзамча до:

Прийїзд на Підзамчє з:

6:30	11:01	2:33	9:09	11:33	Підволочиск	7:01	11:3	1:55*	—	10:13
—	—	2:52	8:51*	—	Красного	—	7:49**	—	5:16	—
6:12	—	—	6:30	—	Підгайцїв	—	10:5*	—	8:52	—
6:12	—	1:30	6:30	10:40К	Винник	7:26	10:5	6:24	9:57	12:00К
8:12	—	—	5:38	—	Стоянова	9:42	—	6:11	9:57	—

Вїдїзд з Личкова до:

Прийїзд на Личаків з:

6:31	—	—	6:51	—	Підгайцїв	—	10:36	—	9:36	—
6:31	—	1:49	6:51	—	Винник	7:08	10:36	6:06	9:36	11:43

* послїднїй поїзд. поїзд поки що не їдить. Б лише в недїлі, К в суботи і недїлі.

